

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบกับลักษณะการสำเร็จการศึกษา โดยจำแนกออกเป็น 2 ภาค คือ ภาคที่ 1 ว่าด้วยเรื่องตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิผลในการเรียน และภาคที่ 2 ว่าด้วยลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำหรับรายละเอียดในแต่ละภาคประมวลได้ดังนี้

ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิผลในการเรียน

นิสิตนักศึกษาที่สามารถสอบผ่านการคัดเลือกเข้าเรียนในสถานอุดมศึกษาได้แล้ว น่าจะเรียนได้สำเร็จ เพราะเชื่อว่าคะแนนที่ได้จากการสอบ สามารถวัดความฉลาดของบุคคลได้¹ แต่ตามความเป็นจริงแล้ว แม้สถานอุดมศึกษาจะพยายามสร้างหลักเกณฑ์การคัดเลือกอย่างดีก็ตาม ก็ยังปรากฏว่ามีนิสิตนักศึกษาที่ผ่านการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย แต่กลับประสบความล้มเหลวในการศึกษามีจำนวนไม่น้อย สาเหตุของความล้มเหลวในการศึกษาของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นเชื่อมโยงกับตัวประกอบที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมฤทธิผลในการเรียนของนิสิตนักศึกษา ซึ่งได้มีนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษาไว้พอสรุปได้ดังนี้

สมจิตต์ จุฑารัตน์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนชายและหญิง โรงเรียนชาวมอญที่หมู่บ้าน ผลการวิเคราะห์คะแนนสัมฤทธิผลทางการเรียนปรากฏว่า นักเรียนหญิงสามารถเรียนในแต่ละหมวดวิชา (วิชาสามัญ, วิชาสัมพันธ์และวิชาชีพ)

¹ Walter B. Wactjen, "The Prevention of Failure," NEA Journal

สูงกว่านักเรียนชาย¹ เช่นเดียวกับที่ เซลล์แฮมเมอร์ (Shellhammer) ทำการทดสอบความสามารถทางการเรียนของเด็กในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ได้ข้อค้นพบว่า นักเรียนหญิงสอบไล่คะแนนสูงกว่านักเรียนชายเกือบทุกแขนงวิชาที่ทำการศึกษา² และเวท (Werts) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ชั้นปีที่ 1 จำนวน 127,125 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีจำนวนนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงใกล้เคียงกัน แต่พวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีนักศึกษาชายมากกว่านักศึกษาหญิง³ นอกจากนี้ความแตกต่างระหว่างเพศยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลการแก้ปัญหา โดยทำการศึกษากับนักศึกษาวิทยาลัยซานดีเอโก สเตท (San Diego State College) ในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ที่มีเนื้อหาครึ่งหนึ่งเป็นเรื่องราวการแก้ปัญหาที่มีเนื้อหาสำหรับเพศชาย อีกครึ่งหนึ่งเป็นปัญหาสำหรับเพศหญิง จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมพบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงใช้เวลาในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ⁴ ซึ่งเรื่องนี้ได้รับการสนับสนุนโดย แฮนเซน และนูจาห์ (Hansen and Neujahr) ได้ทำการศึกษานักศึกษาเพศชายและหญิงที่มี I.Q. ใกล้เคียงกัน และมีความตั้งใจที่จะ

¹ สมจิตต์ จุฑารัตน์, "การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโรงเรียนชายล้วนและหญิงล้วน," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511)

² Tom Shellhammer, "Girls Outperform Boys in State Test Result," California Education, 2 (March, 1965) p. 25-26.

³ Charles E. Werts, "A Comparison of Male VS. Female College Attendance Probabilities," Society of Education 41, 1968.

⁴ Richard G. Graf and Jeanne C. Riddle, "Sex Differences in Problem Solving as a Function of Problem Context," Journal of Educational Research, 65 (July-August, 1972) pp. 451-452.

เรียนสายวิทยาศาสตร์เช่นกัน พบว่าผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของเพศชายและหญิงมีความแตกต่างกัน¹ และ คือ โวลเฟิล (Deal Wolfle) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างเพศในการศึกษาระยะก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่สองว่า นักเรียนชายที่จบโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีส่วนค้ำกว่านักเรียนหญิง (ชาย : หญิง = 45:55) แต่สัดส่วนที่เข้ามาหาวิทยาลัยของนักเรียนชายกลับสูงกว่านักเรียนหญิง² ทำนองเดียวกันเพศก็ยังมีผลต่อการสอบตกและการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้แล้วจำนวน 100 คน ซึ่งสำเร็จการศึกษาก็สอบตกอย่างละ 50 คน โดยศึกษาผลย้อนหลัง เพื่อศึกษาว่าตัวประกอบใดที่ทำให้ทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผลปรากฏว่าเพศชายสอบตกมากกว่าเพศหญิง จากจำนวนผู้สอบเข้าวิทยาลัยได้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย แต่เพศชายมี I.Q. สูงกว่าเพศหญิงที่สอบเข้าได้³ ขอคนพบคั้งกล่าวนี้เป็นทำนองเดียวกันกับที่ ซิลเวีย เซาท์ฮาร์ด (Sylvia Southard) พบว่าเพศชายมักได้คะแนนสูงกว่าเพศหญิงในวิชาคณิตศาสตร์ แต่ได้คะแนนต่ำกว่าเพศหญิงในวิชาภาษาอังกฤษ⁴

¹ Richard Hansen and James Neujahr, "Career Development of Males and Females Gifted in Science," The Journal of Educational Research (Vol.68. No.1, September 1974) pp. 43-45.

² Deal Wolfle, "Educational Opportunity, Measured Intelligence and Social Background," Educational Economy and Society (5th, ed.) New York: The Free Press of Glencos Inc., 1969) p. 216.

³ Lee. W. Yudin, Stephen I. Ring, Myra Nowakiwska, and Shirley H. Heinemann, "School Dropout or College Bound: Study in Contrast," The Journal of Educational Research (Volumn 67, No.2, October, 1973) pp. 87-93.

⁴ Sylvia Southard. Odom, "Characteristics of Academic Successful Underqualified Students," Dissertation Abstract International (Vol. 36 No.10 April 1976) p. 6562-A.

จากรายงานการวิจัยที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับตัวประกอบด้าน "เพศ" ซึ่งเป็นตัวประกอบหนึ่งที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแล้ว เฮอร์มัสส์กัก วิตาลาภรณ์ ยังพบว่า ตัวประกอบทางสถานศึกษา (School Factor) และตัวประกอบทางตัวนักเรียนเอง (Student Factor) มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา โดยเฉพาะตัวประกอบด้านเพศและอายุ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาด้วย¹ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ แรนคอล์ฟ ชาลส์ (Randolph Charles) ที่ว่าอายุมีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญของนักเรียนมัธยมศึกษา แสดงว่านักเรียนที่มีอายุน้อยจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีอายุมากกว่า² และผลการศึกษาของ เฮอร์ เมอร์ท ไรท์แฮนด์ (Herbert Righthand)³ กับ สตราเบิล (Strable)⁴ ซึ่งพบว่าอายุในตอนสอบเข้าได้รับการพิจารณาเป็นตัวทำนายความสำเร็จทางการศึกษาอย่างหนึ่ง และนิสิตที่มีอายุอ่อนกว่ามักจะสามารถและความสัมฤทธิ์ผลสูงกว่าวัย ทำนองเดียวกันกับการศึกษาเปรียบเทียบความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระหว่างนิสิตในกลุ่มอายุต่าง ๆ กัน พวกที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีลงมาจะมีความสัมฤทธิ์ผลเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปี

¹ เฮอร์มัสส์กัก วิตาลาภรณ์, "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา," ศูนย์ศึกษา, 17 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2514), หน้า 49-57.

² Randolph Charles. Dicken, "A Study of Factor Related to the Achievement of Adult Basic Education Learners," A Dissertation Abstract International, (August, 1974) p. 784-A.

³ Herbert Righthand, "Identifying Technical Institute Dropouts," The Personal and Guidance Journal, XLIV:1965, pp. 68-72.

⁴ E. Strable, "What About Warned Student ?" School and Society. 42:1935, pp. 581-584.

ขึ้นไป ความสัมพันธ์เป็นอันดีสอง แด่โดยทั่ว ๆ ไปแล้วนิสัยที่เข้าวิทยาลัยในระดับ
อายุปกติ หรือต่ำกว่ามีแนวโน้มจะเรียนได้ที่ดีที่สุด¹ และจากการศึกษาของ เลเวนเบอร์ก
ลินดา เฮเลน เมื่อปี พ.ศ. 2518 โดยทำการศึกษากับนักศึกษาจำนวน 400 คน จากพัน
ฐานที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำและปานกลาง โดยแบ่งตามเพศ ผลก็คือประสิทธิ-
ภาพในการประเมินความสามารถทางวิชาการด้วยตนเองของเพศหญิงจะสูงกว่าเพศชาย
และอายุก็เป็นตัวประกอบหนึ่งที่ทำให้การทำนายการประเมินความสามารถด้วยตนเองแตกต่าง
ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ²

ก ตามที่กล่าวมาแล้วสรุปไปว่าตัวประกอบด้าน "เพศ" และ "อายุ" มีอิทธิพล
เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนนั้น "อาชีพบิดามารดา" ก็เป็นตัวประกอบที่สำคัญอีก
ตัวประกอบหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลในการ เรียน ดังเช่นจากการศึกษาของ
วิลานา พุมเล็ก ที่ศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของ
นักเรียนที่มีความสามารถทางการ เรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถทางการ เรียนต่ำ
ผลการวิจัยปรากฏว่า บิดามารดาของนักเรียนที่มีความสามารถในการ เรียนสูงมีแนวโน้ม
ที่จะมีการศึกษา และรายได้สูงกว่าบิดามารดาของนักเรียนที่มีความสามารถในทางการ
เรียนต่ำ ส่วนในด้านอาชีพ พบว่าบิดาของนักเรียนทั้งสองกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ และ
ค้าขายเป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ และมารดาของนักเรียนที่มีความสามารถใน
การ เรียนสูง มีแนวโน้มที่จะทำงานนอกบ้านมากกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการ

¹ R.R. Pierson, "Age Versus Academic Success in College Student," School and Society 42:1935, pp. 581-584.

² Lynda Helen. Lenberg, "Accuracy of Academic Self Assessment and its Relation to Age, Sex, Achievement, I.O. and Self esteem," Dissertation Abstract International, (Vol. 36, No. 11. May 1976), p. 7299-A.

เรียนคำ¹ และจากการศึกษาของ แกรเนตต์ (Granett) ก็ได้นำมาองเดียวกัน กล่าวคือนิสิตนักศึกษาที่บิดาทำงานเกี่ยวกับงานหนังสือหรือวิชาการชั้นสูง จะมีอัตราการสำเร็จมากกว่านิสิตอื่น ๆ² คอปรา (Chopra) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับอาชีพของบิดามารดากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอินเดีย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในเมืองและในชนบทรวม 1,359 คน จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมพบว่า ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มที่บิดามีอาชีพที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้แสดงว่าอาชีพของบิดามารดาที่มีกลุ่มอาชีพต่างกันย่อมมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่างกันด้วย และมีความสัมพันธ์ในทางบวก กล่าวคือ นักเรียนที่มีบิดามารดามีอาชีพรับราชการ หรือกาขาย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพรับจ้าง³

สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม อาชีพบิดามารดาเป็นตัวประกอบหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ซึ่ง บิดเวลล์ (Bidwell) ก็สนับสนุนข้อความดังกล่าวนี้ โดยแสดงให้เห็นว่าในสังคมอเมริกันนั้น สถานะทางสังคมของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการศึกษาเขาเรียนของบุตร⁴ และผู้ที่อยู่

005376

¹ วัฒนา พุ่มเล็ก, "การศึกษาเปรียบเทียบมองลประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512)

² R.L. Granett, "Sore Factors in College Success," Journal of Higher Education 6:1935, pp. 362-363.

³ Sukhendra Lai. Chopra, "Parental Occupation and Academic Achievement of High School Students in India," Journal of Educational Research, 60 (April, 1967), p. 359.

⁴ Charles Bidwell, "Sociology of Educational," Encyclopedia of Educational Research, 60 (April, 1967), pp. 359-362.

ในสังคมที่ต่างกัน มักจะประสบความสำเร็จในด้านการศึกษากันด้วย¹

ภูมิลาเนาหรือสภาพสิ่งแวดล้อมของภาคต่าง ๆ ย่อมมีความแตกต่างกันโดยธรรมชาติ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับลักษณะการสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยภูมิภาค นักศึกษาที่มาจากภาคต่าง ๆ ย่อมต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตลอดจนต้องรับผิดชอบตัวเอง เพราะห่างไกลจากญาติพี่น้อง ซึ่งนักศึกษาที่มาจากภูมิลาเนาต่างกัน ย่อมมีความแตกต่างกันในด้านการศึกษา ดังผลวิจัยของอารีย์ พรยูทพงษ์ ที่ศึกษาเรื่องสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาในภาคต่าง ๆ ของไทย คือ วิทยาลัยในเขตภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเขตส่วนกลาง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างภาคละ 600 คน เป็นชาย 300 คน หญิง 300 คน ให้ทำแบบสอบวิชาวิทยาศาสตร์ และวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมแบบ 2 ทาง ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนฝึกหัดครูแต่ละภาคเป็นคู่ ๆ โดยวิธีของคันทัน ผลปรากฏว่าโดยเฉลี่ยแล้ว นักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรการศึกษาแต่ละภาคมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05² นอกจากนี้ อบาดซี (Abadzi) ได้ทำการศึกษาชาวต่างชาติ 70 คน ที่เข้าศึกษาในปี พ.ศ. 2517-2518 พบว่าทั้งอายุ และภูมิลาเนา หรือภูมิภาคที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอลาบามา (Alabama)³

¹ นีโคลัส เบนานท์, "การพัฒนาเศรษฐกิจกับความไม่เสมอภาคในโอกาสการศึกษา" แปลและเรียบเรียงจาก Economic Development and Equality of Educational Opportunity, โดย เสกสรรค์ ประเสริฐกุล, ศูนย์ศึกษา, 18 (มกราคม-กันยายน, 2515) หน้า 51.

² อารีย์ พรยูทพงษ์, เรื่องเดียวกัน.

³ Helen Abadzi, "Evaluation of Foreign Students Admission Procedure used at the University of Alabama," Dissertation Abstracts International, (June 1976 Vol.36 No.12), pp. 7754-A.

คะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นตัวประกอบที่นักการศึกษาสนใจมาก คณะกรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติได้ตั้งคณะกรรมการวิจัยเรื่องสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คะแนนสอบคัดเลือกกับผลการศึกษาระดับปีที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาปีการศึกษา 2510-2511 ซึ่งพบว่าคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งคะแนนรวมและรายวิชามีความสัมพันธ์ และมีประสิทธิภาพในการทำนายผลการเรียนในระดับปีที่ 1 เท่ากับคะแนนรวม และคะแนนรายวิชาของคะแนนสอบคัดเลือก¹ และวาสนา พานิชกร ก็ได้ทำการวิจัยที่สนับสนุนการศึกษาที่ว่าคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะเป็นตัวแปรที่ชี้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ โดยทำการศึกษากับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2507 และ 2508 ได้ขอค้นพบที่สำคัญว่า คะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใช้แทนคะแนนสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยได้ และคะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยร่วมกันทำนายผลการศึกษาระดับปีที่ 1 และปีที่ 2 ดีกว่าคะแนนจากการสอบอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว² ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ฉวีวรรณ พรหมสาขา ณ สกลนคร³

¹ โยชม วรรณศิริ, "สภาการศึกษาแห่งชาติกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ, 5 (มีนาคม 2514) หน้า 66.

² วาสนา พานิชกร, "การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยภูมิภาค," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510)

³ ฉวีวรรณ พรหมสาขา ณ สกลนคร, "การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลการสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510)

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ๗ อยุธา¹ พรรษา สาหร่ายทอง² และ สายหยด
เชี่ยวคอกนอย³

ในต่างประเทศ ฟีเดอ์ (Danial Feder) กล่าววาทะแนะรวมชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย จะเป็นตัวทำนายเกี่ยวกับที่สุด⁴ บ้างก็กล่าววาทะแนะขอ
มูลที่ที่สุดสำหรับการทำนายความสำเร็จในวิทยาลัยคือ คะแนนจากโรงเรียน
มัธยมศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แนวนโยบายในการให้คะแนนของแต่ละโรง
เรียนจะแตกต่างกันออกไปก็ตาม แต่คะแนนที่ได้จากโรงเรียนมัธยมศึกษาถึง

¹ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ๗ อยุธา, "การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่าง
ผลการสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปี
การศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ-
มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศิลปากร" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2510)

²พรรษา สาหร่ายทอง, "การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลการ
สอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปีการ-
ศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย
แพทยศาสตร์," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ-
มหาวิทยาลัย, 2510)

³สายหยด เชี่ยวคอกนอย, "การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผล
การสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปี
การศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ-
มหาวิทยาลัย, 2510)

⁴Danial Feder, "Intriguing Problems of Design in
Predicting College Success" Educational and Psychological
Measurement, 25 (1965) pp. 29-37.

ถือว่าเป็นดัชนีที่สำคัญต่อการเรียนในวิทยาลัย ซึ่ง กิสติ (Giusti) ก็สนับสนุนโดยศึกษาและหาตัวทำนายความสำเร็จของการเรียนในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย พบว่าคะแนนชั้นมัธยมศึกษาเป็นตัวทำนายความสำเร็จในการเรียนในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยได้¹ ในปีพุทธศักราช 2502 เอคมิสเตอร์ และ โรเคส (Edminston and Rhoades) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยสรุปพบว่า คะแนนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กับคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ($r = .66$) ยิ่งไปกว่านั้น คะแนนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับตัวแปรคะแนนทดสอบต่าง ๆ 5 ชนิด มีความสัมพันธ์กันสูง ($r = .83$)² ผลการวิจัยดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากการวิจัยของ เบอแรนด³ (Bertrand) และ วิลเลียม แพสตัน⁴ (William Passans) เป็นต้น นอกจากนี้ อัลมา เฮเบล (Alma Hebel) ได้ศึกษาถึงตัว

¹ J.P. Giusti, "High School Average as A Predictor in College Success: A Survey of the Literature" College and University 39:1964 pp. 200-209.

² R.W. Edminston, and Betty Jane Rhodes, "Predicting Achievement", Journal of Educational Research, 52 (January, 1959) pp. 177-180.

³ J.R. Bertrand, "Relation Between High School Average Grade and Academic Achievement of Agricultural, Agricultural and Mechanical College of Texas," College and University 30:1955 pp. 166-181.

⁴ William R. Passans, "Predictive Validities of the ACT, SAT and High School Grades for first Semester GPA and Freshman Course," Educational and Psychological Measurement, 27 (1967) pp.1143-1144.

ทำนายความสำเร็จในการเรียนของโปรแกรมการศึกษาระดับปริญญาพยาบาล ซึ่งผลการวิจัยพบสรุปได้ว่า คะแนนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นตัวทำนายความสำเร็จทางการเรียนพยาบาลได้¹ และ โจเซฟ (Jose Joseph) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่จะทำนายความสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย (The Pennsylvania State University) สรุปได้ว่าคะแนนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความตรงเชิงทำนาย (Predictive Validity) สูงสำหรับกลุ่มนักศึกษาชีววิทยา²

นอกเหนือจากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว ดันแฮม (Dunham) ได้ศึกษาถึงแรงจูงใจและตัวประกอบอื่น ๆ ที่ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่าเพศ และคะแนนชั้นมัธยมศึกษาสามารถทำนายผลการเรียนในเทอมแรกได้³ ซึ่งได้รับการสนับสนุนขอค้นพบโดย วอร์ซิงตัน และ แกรนท์ (Worthington and Grant) ที่ทำการศึกษาคู่วอองคประกอบใดบางที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยยูทาห์ (University of Utah) จำนวนเพศชาย 270 คน และหญิง 990 คน ได้ขอค้นพบสรุปได้ว่า ตัวประกอบที่มีผลเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ คะแนนชั้นมัธยมศึกษา เพศ รายได้ของครอบครัวเป็นสำคัญ⁴

¹ Alma Hebel. Haglund, "Predicting Success in Collegiate Nursing Programs," Dissertation Abstract International, July 1976, p. 64-A.

² Joseph A. Muia, "Predictors of Academic Success for Specially Admitted College Freshmen Students," Dissertation Abstract International, (Vol. 37 No. 2 August 1976), p. 836-A.

³ Randall B. Dunham, "Achievement Motivation as Predictive of Academic Performance: A Multivariate Analysis," The Journal of Educational Research, (Vol. 67 Sep. 1973), pp. 74-75.

⁴ Lois H. Worthington and Claude W. Grant, "Factors of Academic Success: A Multivariate Analysis," The Journal of Educational Research, (Volume 65, No.1, September 1971) pp. 7-9.

สุวิทย์ สมานมิตร ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของ นักศึกษามหาวิทยาลัย โคโคเคแนน เจดีย์สะสมปดายปีที่ 1 ของกลุ่มตัวอย่างเป็น คณะเนนผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษา พอสรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ ศึกษาของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ เพศ อายุ คณะเนนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 และการเลือกคณะที่กำลังศึกษา กล่าวคือนักศึกษาหญิงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการ- ศึกษาสูงกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาที่มีอายุอยู่ในกลุ่มต่ำสุดคือ 17½-19 ปี มีผล สัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษากลุ่มอื่น ๆ นักศึกษาที่มีอายุสูงสุด (ตั้งแต่ 23½ ปีขึ้นไป) มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารองลงมา ส่วนนักศึกษามีอายุปานกลาง (21- 23½ ปี) ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ของประชากรที่ศึกษา ปรากฏว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ต่ำสุด นักศึกษาที่โคโคเคแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาใน ชั้นปีที่ 1 สูง ตามไปควย และสูงกว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ การ เลือกคณะที่กำลังศึกษาต่อแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีเลือกคณะที่กำลังศึกษาเป็นอันดับ แรกมักมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่าผู้ที่เลือกอันดับอื่น โดยเฉพาะอันดับสุดท้าย และรองสุดท้าย ส่วนปัจจัยในค่านภูมิฐานะ และอาชีพบิดามารดา ไม่ก่อให้เกิดความ แตกต่างกันในทางสถิติแต่อย่างใด แต่ก็มีแนวโน้มให้เห็นว่านักศึกษามีภูมิฐานะอยู่ใน ภาวตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษามาจากภาคอื่น ๆ และนักศึกษามีบิดามารดามีอาชีพทาง เกษตรกรรม และรับราชการ พอแสดงให้เห็นว่า เป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่ากลุ่มนักศึกษามีบิดามารดามีอาชีพค้าขายและ อื่น ๆ และยังได้ขอค้นพบอีกว่าตัวประกอบค่านเชื้อชาติ คณะเนนสอบเข้ามหาวิทยาลัย ประเภทของโรงเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับการศึกษาของบิดา รายได้ของ ครอบครัว ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในค่านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาแต่ ใด¹ และ มาร์ก (Mark) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสติปัญญา บุคคลิกภาพ

¹ สุวิทย์ สมานมิตร, "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาคณะ เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มิถุนายน 2515), หน้า 95-96.

และผลการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนียพบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ นิสิตที่ออกจากมหาวิทยาลัยก่อนจบการศึกษาคือ คณะวิชาที่เรียนในปัจจุบัน ไม่ใช่ คณะวิชาที่เขาเลือกเรียนในอันดับแรก¹

นอกจากที่โคกกรวดมาแล้ว ยังมีตัวประกอบอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดความแตกต่างทาง ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาอีก เช่น ความพร้อมของผู้เรียน คุณวุฒิ ประสม- การณ์ของครูผู้สอน สภาพในห้องเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู และประเภทของโรง- เรียน² ส่วนตัวประกอบที่ก่อให้เกิดความสูญเสียไปทางการศึกษา ในด้านการสำเร็จ หลังกำหนดเวลาของหลักสูตร และการตกออกกลางคัน ในประเทศอาเซียน ได้แก่ตัวประ- กอบเชิงเศรษฐกิจและสังคม เช่น ความยากจน การมีสุขภาพที่ไม่ดี การใช้แรงงานหนัก ที่บ้าน ความจำเป็นในการครองชีพ ทัศนคติทางลบที่ผู้ปกครองมีต่อการศึกษา และวัฒน- ธรรมอื่น ๆ และตัวประกอบเชิงการศึกษา ซึ่งได้แก่หลักสูตรที่ไม่เหมาะสม วิธีการสอน และการเรียนที่ไร้สมรรถภาพ ระบบการวัดผลที่มีจุดอ่อน การให้บทเรียนและกิจกรรม ที่ไม่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน การขาดแคลนตำราเรียน อุปกรณ์การศึกษาและ การบริหารที่ไม่ได้ผลดี³

¹ Mark Edmond, "Students' Perception of College Persistence and their Intellectual Personality and Performance Correlates," Journal of Educational Psychology 58, 1967 pp. 210-220.

² สุพจน์ ประเสริฐศรี, "ความไม่เสมอภาคในโอกาสการศึกษาการกคช^๓ ที่มองเห็น," ศูนย์ศึกษา, 20 (ตุลาคม 2517), หน้า 87.

³ Technical Seminar on "Educational Wastage and School Dropout," (Bangkok 5-12 September 1966), Final Report, pp. 4-6.

ตัวประกอบที่สามารถใช้เป็นตัวทำนายผลสำเร็จในการศึกษา ตามรายงานการวิจัยของ เกราด ฟรานซิส (Gerard Francis) ที่ศึกษากับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 70 คน พบว่าคะแนนเชาว์ปัญญา (I.Q.) และคะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) เป็นตัวทำนายผลสำเร็จในการศึกษา ในโปรแกรมการศึกษาด้วยตัวเองได้¹ และ ฮาร์เลย์ (Harley) ยังพบว่าการศึกษาของบิลามารคา แรงจูงใจในการเรียนรู้ ช่วยทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาได้เช่นกัน² และเพศคะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) ของประสบการณ์ตั้งแต่เด็ก ตลอดจนการแบ่งชั้นเรียนย่อย ก็เป็นตัวประกอบที่ใช้ทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในวิทยาลัยได้อีกเช่นกัน³

¹ Gerard Francis. Deluca, "An Investigation of the effectiveness of Intelligence Quotient, G.P.A. Intellectual efficiency and responsibility as predictors of the degree of success in a social studies program of independent study," Dissertation Abstracts International (Vol 37 No. 1 July 1976). p. 58-A.

² Steven Joseph. Harley, "The Relationship Between a Selected series of Variables and Academic Achievement among first and fourth graders," Dissertation Abstract International , (Vol. 37 No. 1 July 1976). pp. 42 A-43 A.

³ Suzanne P. Wiviott and Diane S. Pollard, "Background, Section, and Student Evaluation Variable as Predictors of Achievement in a College Course," The Journal of Educational Research (Vol. 68 No.1 September 1974), pp. 36-42.

จากการศึกษาคนควา และการวิจัยดังกล่าวที่เสนอมานี้ พอสรุปได้ว่าตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ตัวประกอบจากตัวนักศึกษา ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ ภูมิฐานะ คะแนนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ความสนใจในการเลือกคณะที่ศึกษา ตัวประกอบจากสภาพทางครอบครัว และปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษาได้แก่อาชีพบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว ปัญหาที่นักศึกษาประสบเช่นปัญหาทางครอบครัว ที่พัก สุขภาพ การเงิน การเรียน และตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพการศึกษา และสิ่งแวดล้อม เช่น ระบบการเรียนการสอน หลักสูตร และระบบการวัดผล

ลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นและเชียงใหม่

ในปีพุทธศักราช 2514 ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้วิจัยประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในส่วนภูมิภาคขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตของการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตามสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา การวางแผนกำลังคน และกา จัดสรรงบประมาณการศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยอยู่ช่วงเวลาตั้งแต่ปีการศึกษา 2507 ถึงปีการศึกษา 2517 และครอบคลุมมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ดังนี้คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตพิษณุโลก วิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาเขตสงขลา) ซึ่งในที่นี้จะกล่าวสรุปเฉพาะผลการวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาและประสิทธิภาพทางการผลิตบัณฑิต ตลอดจนการสูญเสียของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เท่านั้น

ลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปรากฏว่านักศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์ เป็นสาขาที่มีนักศึกษาเรียนสำเร็จสอบได้ไ้ตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลา (4 ปี) สูงกว่าสาขาอื่น ๆ โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 61 ส่วนสาขาศึกษาศาสตร์ และสาขาวิศวกรรมศาสตร์ มีนักศึกษาเรียนสำเร็จสอบได้ไ้ตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลา โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 54 และ 38

ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาที่สำเร็จสอบไล่ได้ตามหลักสูตรหลังกำหนดเวลาของสาขา
วิศวกรรมศาสตร์ โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 36 ซึ่งสูงกว่าสาขาศึกษาศาสตร์และ
สาขาเกษตรศาสตร์มาก (ร้อยละ 20 และ 18 ตามลำดับ) ในด้านการตกออก
กลางคัน ปรากฏว่านักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ และสาขาวิศวกรรมศาสตร์มีอัตรา
ร้อยละของนักศึกษาที่ออกกลางคัน โดยเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 27 และ 25
ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรศาสตร์มีเพียงร้อยละ 21 เท่านั้น ในแง่ประสิทธิ-
ภาพการผลิตบัณฑิต และการสูญเสียของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปรากฏว่าสาขาเกษตร
ศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ มีประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตใกล้เคียงกันคือ โดยเฉลี่ย
ประมาณร้อยละ 80 แต่สาขาวิศวกรรมศาสตร์ มีประสิทธิภาพนี้โดยเฉลี่ยประมาณ
ร้อยละ 73 อัตราการสูญเสียโดยเฉลี่ยของเกษตรศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และ
วิศวกรรมศาสตร์ มีร้อยละ 18, 8, 20 และ 27 ตามลำดับ

ลักษณะการสำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่พบว่า สาขาศึกษา-
ศาสตร์เป็นสาขาที่มีอัตราร้อยละของนักศึกษาที่สำเร็จสอบไล่ได้ตามหลักสูตร ตาม
กำหนดเวลา โดยเฉลี่ยสูงกว่าสาขาอื่น ๆ คือประมาณร้อยละ 90 สาขามนุษย-
ศาสตร์ สังคมศาสตร์ และพยาบาลศาสตร์ เป็นสาขาที่มีอัตราร้อยละของนักศึกษาที่
สำเร็จสอบไล่ได้ตามหลักสูตร ตามกำหนดเวลาโดยเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 80 คือ
ร้อยละ 89, 86 และ 83 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรศาสตร์ สาขาวิทยา-
ศาสตร์ สาขาเทคนิคการแพทย์ และสาขาวิศวกรรมศาสตร์ มีอัตราร้อยละนี้ประมาณ
75, 70, 63 และ 48 ตามลำดับ การสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาพบว่า
สาขาเทคนิคการแพทย์ เป็นสาขาที่มีนักศึกษาสำเร็จในลักษณะนี้โดยเฉลี่ยสูงถึงร้อย
ละ 21 สาขาเกษตรศาสตร์ร้อยละ 18 สาขาวิทยาศาสตร์ และพยาบาลร้อยละ
13 สาขาสังคมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ร้อยละ 10 สาขามนุษยศาสตร์โดยเฉลี่ย
ต่ำกว่าสาขาอื่น ๆ คือประมาณร้อยละ 6 ส่วนด้านการตกออกกลางคัน สาขาศึกษา
ศาสตร์เป็นสาขาเดียวที่มีอัตราร้อยละของนักศึกษาที่ตกออกกลางคันต่ำมาก หรือแทบ
ไม่มีเลย ในขณะที่สาขาวิทยาศาสตร์ และเทคนิคการแพทย์ มีอัตราร้อยละโดยเฉลี่ย
สูงถึงร้อยละ 17 และ 16 ตามลำดับ ส่วนสาขาอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมา
แล้ว มีอัตราร้อยละโดยเฉลี่ยประมาณ 4-7 ในด้านประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตและ

การสูญเสียของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ปรากฏว่า สาขาวิชาที่มีหลักสูตร 4 ปี โดยเฉลี่ยมีอัตราการร้อยละของประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตสูงกวาร้อยละ 80 ยกเว้นสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นสาขาที่ยังมีข้อมูลไม่เพียงพอในการศึกษา ส่วนอัตราการร้อยละของการสูญเสียของสาขาศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ มีค่าใกล้เคียงกันคือโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 5, 5, 6, 6 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ และวิทยาศาสตร์ มีอัตราการสูญเสียค่อนข้างสูง โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 13, 16 และ 18 ตามลำดับ¹

จากรายงานสรุปผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มี 3 ลักษณะ คือ การสำเร็จการศึกษาสอบไล่ได้โดยตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลา การสำเร็จการศึกษาสอบไล่ได้โดยตามหลักสูตรหลังกำหนดเวลา และการไม่สำเร็จการศึกษาหรือการตกออกกลางคัน ซึ่งสองลักษณะหลังนี้เป็นการสูญเสียเปล่าทางการศึกษาทั้งในค่านับประมาณ กำลังคน ตลอดจนทรัพยากรอื่น ๆ ที่ใช้เพื่อการศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคที่มุ่งผลิตกำลังคน เพื่อออกไปช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหาตัวประกอบที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยดังกล่าว ซึ่งคาดว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง แก้ไข ระบบการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะในด้านการลดจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา และตกออกกลางคัน ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาภูมิภาค และใช้ในการแนะแนวการศึกษาได้ควย.

¹ พวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานสรุปผลการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2507-2519.